

Dwa paszkwile na Kociubińską Hermenegildę

KONSTANTY ILDEFONS GAŁCZYŃSKI

Dwa paszkwile na Kociubińską Her- menegildę

I

Kociubińska pachnie dorszem,
Kociubińska Hermenegilda¹ —
i pisze wiersze coraz gorsze,
i tych wierszy nikt nie wyda;

Poetka

oczywiście, jak dobra babka
muszę ich słuchać, lecz gdy czyta,
nagle spada ze stołu karafka
i noc staje w biegu jak wryta;

więc ją biję laską po głowie.
Kociubińską Hermenegildę.
Ona: *cy psyjdzies jutro? powiedz!*
Ja: *ze prawdopodobnie psyjdę.*

II

Kociubińska ma dwie torebki,
a w tych torebkach kompletny chaos,
więcej: prawdziwy magiczny sklepik,
bo: i «Kuznica»², i kakao,

Poetka

i dorsz, i «Karenina Anna»³
z fotografiami dziewczyn z Bali⁴,
zżółkły wycinek ze «Skamandra»⁵,
że «nie będziemy drukowali»,

okładki jakichś książek Roju⁶,
cztery obrazki prawie święte,

¹*Hermenegilda Kociubińska* — fikcyjna postać groteskowej poetki „hermetyczno-sympatycznej”, występująca w satyrycznych tekstach Gałczyńskiego, m.in. w cyklu miniatur *Teatrzyk Zielona Gęś*. [przypis edytorski]

²„Kuznica” — tygodnik społeczno-literacki, wyd. w latach 1945–1950, początkowo w Łodzi, następnie w Warszawie. [przypis edytorski]

³*Anna Karenina* — klasyczna powieść psychologiczna rosyjskiego pisarza Lwa Tolstoja, wyd. 1875–1877. [przypis edytorski]

⁴*Bali* — wyspa w Indonezji, ośrodek kultury i sztuki. [przypis edytorski]

⁵„Skamander” — polskie czasopismo literackie, założone przez grupę poetycką o tej samej nazwie, wyd. w latach 1920–1928, a następnie 1935–1939. [przypis edytorski]

⁶*Rój*, właśc. *Towarzystwo Wydawnicze „Rój”* — największe w okresie międzywojennym wydawnictwo beletrystyki w Polsce, publikujące głównie tanie książki na niskim poziomie edytorskim. [przypis edytorski]

muszla, Zielona Gęś z «Przekroju»⁷,
popodkreślana atramentem,

dwie gumy «z myszką»⁸, dwa ramiączka,
próbka tapety tajemnicza,
list Osmańczyka⁹, autograf Wionczka¹⁰
i wielki portret Turowicza¹¹.

Więc ją biję laską po głowie,
Kociubińską Hermenegildę.
Ona: *cy psyjdzies jutro? powiedz!*
Ja: *ze prawdopodobnie psyjdę.*

Pierwodruk: „Odrodzenie” 1946, nr 29.

⁷*Zielona Gęś z „Przekroju”* — groteskowe miniatury dramatyczne Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego z cyklu *Teatrzyk Zielona Gęś*, publikowane na ostatniej stronie tygodnika „Przekrój” w latach 1946–1950. [przypis edytorski]

⁸*dwie gumy „z myszką”* — gumki do ścierania z obrazkiem myszki. [przypis edytorski]

⁹*Osmańczyk, Edmund* (1913–1989) — polski publicysta, dziennikarz, politolog i polityk, wielokrotny poseł na sejm PRL, członek Rady Państwa (1979–1980), senator I kadencji (1989–1991). [przypis edytorski]

¹⁰*Wionczek, Mieczysław* (1918–1988) — polski dziennikarz, korespondent PAP; opisywał sytuację na Dolnym Śląsku bezpośrednio po zakończeniu działań wojennych, relacjonował proces w Norymberdze oraz amerykańskie doświadczenia z eksplozjami atomowymi na atolu Bikini, publikował m.in. w „Przekroju”, w „Kuznicy” i „Odrodzeniu”. [przypis edytorski]

¹¹*Turowicz, Jerzy* (1912–1999) — polski dziennikarz i publicysta, redaktor naczelny „Tygodnika Powszechnego” (1945–1953 i 1956–1999), katolickiego czasopisma o tematyce społeczno-kulturalnej i politycznej. [przypis edytorski]

Wszystkie zasoby Wolnych Lektur możesz swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać pod warunkiem zachowania warunków licencji i zgodnie z *Zasadami wykorzystania Wolnych Lektur*.

Ten utwór jest w domenie publicznej.

Wszystkie materiały dodatkowe (przypisy, motywy literackie) są udostępnione na Licencji Wolnej Sztuki 1.3. Fundacja Wolne Lektury zastrzega sobie prawa do wydania krytycznego zgodnie z art. Art.99(2) Ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych. Wykorzystując zasoby z Wolnych Lektur, należy pamiętać o zapisach licencji oraz zasadach, które spisałeś w *Zasadach wykorzystania Wolnych Lektur*. Zapoznaj się z nimi, zanim udostępnisz dalej nasze książki.

E-book można pobrać ze strony: <https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/galczynski-dwa-paszkwile-na-kociubinska-hermenegilde/>

Tekst opracowany na podstawie: Konstanty Ildefons Gałczyński, Wybór poezji, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław 1967.

Wydawca: Fundacja Wolne Lektury

Publikacja zrealizowana w ramach biblioteki Wolne Lektury (www.wolnelektury.pl).

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Paulina Choromańska, Wojciech Kotwica.

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Wolne Lektury – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przekaż 1,5% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Wolne Lektury, KRS 0000070056.

Wspieraj Wolne Lektury i pomóż nam rozwijać bibliotekę.

Przekaż darowiznę na konto: [szczegóły na stronie Fundacji](#).